

Omvärldsanalys Skellefteå pastorat 2019

Slutsatser till FIN:

- ☐ Allt fler debattörer och samhällsaktörer uttrycker glädje över vår kyrkas resurser, diakonalt, socialt, historiskt och andligt. Detta har vi att förvalta med glädje.
- ☐ Vår kyrkas närvaro och verksamhet är en stor glädje för många kommuninvånare och asylanter.
- ☐ Medvetenheten om sociala, ekologiska och andliga utmaningar är hög i församlingarna.
- ☐ Ideella och anställda är våra viktigaste resurser som bidrar till att vi i vår kyrka kan glädjas över den Guds mission till frihet och ansvar vi har glädjen att vara del av i vår kommun.
- ☐ Ökat behov av undervisning och lärande, som rör alla åldrar. En strategisk plan är angelägen att ta fram, med öppenhet för olika arbetssätt i församlingarna
- ☐ Minskade kontaktytor och försvagad relation till unga. Medlemstappet är högst bland unga vuxna. Fortsatt satsning på dop, familjesatsningar och konfirmation är angeläget.
- ☐ Ökande psykosocial ohälsa i alla åldrar, och då behöver kyrkan fokusera resurser på bärande och helande gemenskaper, samtalsstöd och förbön
- ☐ Välfärden i Sverige utmanas. Diakonin behöver hålla fokus på ökad samverkan i samhället, stå på de svagaste sida och kommunicera. Kyrkans roll i kommunen behöver medvetandegöras, för att stärka samarbete och samverkan.
- ☐ Risk för minskat bistånd till de mest utsatta. Dessa behöver Kyrkans profetiska röst och ett särskilt diakonalt stöd.
- ☐ Kyrkan förväntas i debatter och interna samtal att ta ett stort klimatansvar. Kyrkans budskap handlar om framtidstro och hopp. Svenska kyrkans "O-visionen 2030" utmanar
- ☐ Framtidens kompetensförsörjning i Svenska kyrkan är hotad. Vi behöver bidra genom att ge unga mer förtroende och ansvar
- ☐ Medlemsminskningen gör att omställning av verksamhet och resurser behöver ske kontinuerligt och med omsorg. Arbeta uthålligt för en ekonomiskt hållbar kyrka och verka för större verksamhet med hjälp av den ideella kraften som finns.
- ☐ En tillfällig positiv utveckling medlemsmässigt är väntad under de närmaste åren. Detta ger möjlighet till ekonomisk förstärkning, men minskar inte behovet att enbart utveckla arbetet med den ideella kraften
- ☐ Samhällsomvandlingen i Skellefteå, med bl.a. stora företagsetableringar, gör att församlingarna behöver vara aktiva i en pastoral förändring som väntar, att vara beredd att bistå i de behov som ryms i detta.
- ☐ Kommunikation som mission är ett angeläget perspektiv de närmaste åren. Alla medlemmar ska veta vad man medverkar till i sin kyrka.

Underlag

Skellefteå Kommun 2019

1. ANDT 2018

Följs upp i skolkontakter. Vissa tendenser att ta hänsyn till i relation till mående, andligt, socialt och själsligt.)

2. Omvärldsanalys 2016 "Klimat, miljö och hälsa"

Årets omvärldsanalys beskriver en sammansatt värld där allt snabbare förändringar ställer stora krav på kommunens flexibilitet och anpassningsförmåga. Det här året är områdena klimat, miljö och hälsa i fokus. Ny teknik lyfts fram som en möjlig lösning på flera av de utmaningar som vi står inför. Framtiden är här.

Vad ska Skellefteå göra för att möta förändringarna i omvärlden?

- Ta tillvara teknikutvecklingens och digitaliseringens möjligheter och potential i alla kommunala verksamheter.
- Bättre planering och beredskap för att förebygga och hantera framtida möjliga konsekvenser av klimatförändringarna och den ökande geopolitiska osäkerheten.
- Satsa på hållbart byggande av bostäder med flera olika alternativ och olika miljöer. Bygga konceptuellt med nya energi- och klimatsmarta lösningar och kretsloppsanpassat. Underlätta satsningar på utvecklingen av alternativa energilösningar i kombination med ny energilagringsteknik.
- Fortsatt satsning på kollektivtrafiken och på hållbara kommunikationer (Norrbotniabanan, E4, flygplatsen). Ökad samverkan och utveckling av länstrafiken.
- Ha en beredskap för att kunna ta emot, ge plats för och nyttja ny innovativ teknik i vår infrastruktur och vardag som hjälper oss att hantera utmaningarna. Vi har en bra position för att kunna agera testyta för olika nya lösningar.
- Se till att fler miljötankstationer byggs och utvecklas på fler platser i kommunen för laddinfrastruktur för elfordon, tankställen för biogas och andra alternativa framtida drivmedel.
- Marknadsföra att vi kan erbjuda både tätort och natur, utveckla Skellefteå som attraktivt för barn, utveckling av kultur, utveckla den tätortsnära landsbygden, erbjuda hållbara upplevelser.
- Vara en attraktiv plats för utveckling av "grönt" näringsliv och utveckla förutsättningarna för mer lokalt och ekologiskt producerade livsmedel samt utveckla och anpassa måltidsverksamheterna internt.
- Rekrytera nya och behålla befintliga anställda – hantera ökad sjukfrånvaro och möjliggöra för medarbetare att återhämta sig.
- Fortsätta satsa på en jämlik hälsa.

3. Omvärldsanalys 2014 – "Drivkrafter – megatrender"

Utmaningar och möjligheter för Skellefteå kommun

- Kulturens "regionala nytta" kan komma i fokus på ett nytt sätt och kan kanske länkas tydligare till arbetet med att skapa attraktivitet och tillväxt. Kommunen måste fortsatt vara med i utvecklingen när det gäller nya mötesformer, nya medier osv.

- Med allt fler medborgare som vill kommunicera på nya sätt, t.ex via sociala medier, ställer det krav på kommunen att vara närvarande för att skapa tillgänglighet och dialog med invånarna.
 - April 2019 – Kommunen fattar beslut om ny översiktsplan med 5000 fler bostäder än vad som planerats tidigare.
 - Vara en attraktiv plats att besöka och träffas på. Det behövs miljöer där människor vill träffas och umgås. En sådan plats är stadskärnan men i Skellefteå kommun finns också många andra platser som kan vara attraktiva mötesplatser.
 - Människors olikheter skapar synergieffekter. Mångfald ger grund för nya idéer och kompetenser, som kan skapa tillväxt och lokal utveckling.
 - En organiserad satsning mot rasism och främlingsfientlighet kan skapa en öppen stad och ett samhälle som arbetar aktivt för en integration av alla människor.
 - Modeller för att skapa framgångsrik integration. Mångfalden kan skapa ett växande utanförskap för de som inte har pengar, jobb, utbildning, egen bostad etc. I invandrartäta områden kan segregering uppstå vilket i sin tur kan leda till ökad kriminalitet och utanförskap.
 - Ökad oro i samhället om konflikter mellan etniska grupper uppstår.
4. Områden där Skeå växer (Uppdateras regelbundet): <https://vaxer.skelleftea.se/>
5. Kommunens hållbarhetsprogram (ett utdrag)
Skellefteås riktning mot en hållbar välfärd
Kommunens olika verksamheter bidrar på en rad olika sätt till att nå de 17 globala hållbarhetsmålen. När det gäller fokusområdena på nationell nivå är kommunen också aktiv på flera sätt.
Mål inom ramen för det kommunala uppdraget
Kommunfullmäktige sätter verksamhetsmål inom ramen för det kommunala grunduppdraget. Grunduppdraget kan delas in i fyra olika områden, som ger kommunen unika möjligheter att bidra till en hållbar utveckling:
Tillgänglighet
Finns till för alla, erbjuda insyn och delaktighet, och att det ska gå snabbt och vara enkelt att ha med kommunen att göra.
Trygghet
Välfärd och socialt skyddsnät, myndighetsutövning trygga fysiska miljöer, arbeta med säkerhet och krisberedskap.
Effektivitet
Leverera så mycket välfärd som möjligt för pengarna, och utifrån invånarnas/kundernas perspektiv utveckla kvaliteten på välfärdstjänsterna.
Samhällsutveckling
Utveckla ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.
6. Arbetsmarknadsutveckling Skeå – ingen direkt koppling i dagsläget annat än att prognosen är rätt säker på att kommunen får fler innevånare 2020 och kommer att växa åren därefter.

Lokalt i församlingarna – gemensamt och olikheter

Gemensamt för församlingarna

- Glesbygden får inte glömmas bort, delar av den växer i befolkningsantal. Andra delar minskar.

- Naturen är en stor tillgång
- Norrbottniabanans planerade byggande kommer inom 10 år att få återverkan för orten
- Etablering av flera stora företag som tex Northvolt (från 2020)
- Orter i kransområden i kommunen kan bli pendlingsorter, och detta får återverkan i alla fem församlingar de närmaste 5 åren.

Kågedalens församling:

- Inflyttningsbygd (i alla delar)
- Stor grupp lojala i medlemskap men få aktiva
- Fem ”platser” – en utmaning mellan lokalt engagemang och att verka i missionen tillsammans

Byske-Fällfors församling:

- Nya platser där medlemmar blir fler
- Yngre familjer utmärker delar av församlingen
- Identiteten i Byske är svag. Pendlingsavstånd Skellefteå och Piteå. ”Inget händer här”.
- Brukssamhälle

Sankt Olovs församling:

- Byggandet (bostäder, industri, skola)
- Det finns en stark vilja att våga satsa i församlingen

Skellefteå landsförsamling:

- Förändring nya skolor/nedläggning
- Sunnanå växer
- Landsortsdelen i församlingen har många delar fördelar och utmaningar
- Intresset för Landskyrkan ökar.
- Rotlöshet, andligt, historiskt samt identitetsmässigt, utmanar församlingen att möta detta behov
- Ökat medlemstapp

Jörn-Bolidens församling:

- Minskat befolkningsunderlag. Medlemstappet ökat de senaste åren.
- En stor asylsatsning av migrationsverket som sätter stor prägel, och mest tydligt i Jörn
- Boliden starkare
- Testanläggning för tåg prospekteras
- EFS är en stor möjlighet. Jörn har kommit längre men i Boliden finns en uttrycklig vilja att samverka mer.

Församlingarnas egna arbetsunderlag till analysen:

Byske-Fällfors församling

Efter att ha genomfört SWOT-analys både i arbetslag och församlingsråd framträder ganska tydligt att församlingens styrka är dess medlemmar. Samarbetet med flera olika andra organisationer är också mycket värdefullt. Personalen är också en styrka i våra verksamheter tillsammans med goda ekonomiska förutsättningar.

Svagheter ligger i allt för otydliga mål, bristfälliga strategier, folks fördomar och förutfattade meningar som gör det svårt att nå ”utanför kyrkan”. Vidare är församlingen fast i ”gamla hjulspår”.

Möjligheterna ligger i att vi fortfarande är så många medlemmar och att "tron är på riktigt". En stor möjlighet finns också i det ideella engagemanget som kan bidra till förankring hos medlemmarna och utveckling av verksamheter.

Välfärden i kombination med sekulariseringen framstår som det största hotet för kyrkan. Om församlingen inte är relevant och kan forma aktuell teologi/tro i vår tid förstärks detta ännu mer. Det andra hotet är "allting annat" som konkurrerar om människors tid och uppmärksamhet.

Utifrån församlingsrapporten för 2013 kan man dessutom dra en del slutsatser:

Medlemsminskningen är naturligtvis besvärande. Det är dock viktigt att konstatera att den blir ännu mera påtaglig för Byske Fällfors församling på grund av utflyttningen som är den största delen av medlemsminskningen. En faktor som vi inte kan påverka i någon större utsträckning. Däremot måste vi vidta kraftfulla åtgärder för att vända den nedåtgående dopfrekvensen. Vårt erbjudande om dop måste förtydligas och i förlängningen kan dopundervisningen i form av barnkör, miniorer, dopprogram och skolkyrkoarbete leda till att vi återigen konfirmerar majoriteten av alla ungdomar.

Arbetet med begravingar och uppföljning tillsammans med anhöriga behöver stärkas upp för att ta vara på det stora förtroende som fortfarande finns för kyrkan i de sammanhangen.

Den svikande andelen besökare vid våra gudstjänster och andra samlingar måste vändas snarast. Frågan är om vi kan hitta sätt att få kyrkans medlemmar att se kyrkans budskap och verksamhet som relevant i vår tid och i människors liv. Vi behöver erbjuda kyrkliga mötesplatser som inte uppfattas som ytterligare "sten på börda" för människor som redan har fullt upp med att få "livet att gå ihop". Det måste vara enkelt att engagera sig, och vilsamt att vara med i kyrkans sammanhang.

Jörn-Bolidens församling

Arbetsgruppen har bestått av församlingsrådet och representanter från EFS styrelser i Jörn-Bolidens församling, maj 2019, samt arbetslaget, juni 2019. Arbetet har gjorts vid Tankesmedja i maj 2019.

OMVÄRLDSANALYS

- Församlingens historia. Den äldsta tätorten i församlingen torde vara den del som nu kallas Österjörn. När järnvägen byggdes, flyttades tätorten till järnvägsstationen där nuvarande Jörn finns. Boliden är ett yngre samhälle – ett brukssamhälle som byggdes upp i direkt samband med etableringen av gruvan. Under 40-50-talet bodde det som mest uppemot 12000 personer inom relevant område. Därefter har församlingen minskat drastiskt numerärt.
- Fromhetstradition. Församlingen befinner sig i EFS-bygder, och har också påverkats av denna kyrkotradition.
- Antal kyrkotillhöriga relaterat till en folkmängd på 3520. Medlemmar i Svenska kyrkan: 2288 tillhöriga, 65 %

Församlingens vision är densamma som Skellefteå pastorats vision: Människor möts i livet som det är och delar evangeliet i närvaro, öppenhet och hopp, tills hela Guds skapelse är befriad. Denna vision samt den vision som EFS Västerbotten har: Människor och samhällen förvandlade av Jesus ramar in denna omvärldsanalys.

- *Vilka är människorna som bor och vistas på vår ort, åldersmässigt, etniskt, språkligt etc?*

Vi har en åldrande befolkning i Jörn och i byarna. Boliden är en bruksort som kännetecknas av hög omsättning av människor och med inpendling från Skellefteå. Glesbygdsproblematik i större delen av församlingen, med historiskt stor utflyttning, minskat befolkningsunderlag och minskad samhällsservice. På senare tid noterar vi dock ett intresse för husköp, kanske på grund av låga priser.

• ***Hur är situationen för barn, unga och äldre? Finns det lokala folkhälsorapporter som kan bidra med kunskap?***

Vi gör en notering, att många barn och ungdomar kommer från trasiga förhållanden och att man därmed är i behov av extra stöd. Dels handlar det om den blandade och inte sällan svåra bakgrund som asylsökande kommer från. Dels handlar det om att ett billigt boende gör det möjligt för människor med socialt utsatt eller sårbar situation att bosätta sig inom församlingen.

• ***Hur ser infrastrukturen ut? Vilka institutioner och arbetsplatser dominerar?***

Bolidens mineral med underleverantörer påverkar Bolidens centralort. I både Jörn och Boliden är dessutom äldreården och Skellefteå kommun en betydande arbetsgivare.

• ***Församlingens styrkor och svagheter, hinder och resurser:***

Styrkor:

- Ideella krafter.
- Boliden: Livskraftigt samhälle (företag, befolkning).
- Sång- och musikärbetet.
- Flyktingarbetet.
- Föreningsliv och gemenskap.
- EFS-större acceptans på båda orterna.
- Samarbete/samverkan med föreningar, företag.
- Mångkulturell församling
- Lokal personkänedom

Svagheter:

- Nykristna mitt i livet – mötesplats saknas.
- Den sociala situationen på båda orterna.
- Ekonomin.
- Geografiska avstånd.
- Större behov av resurser
- Minskat gudstjänstdeltagande.
- Samarbeta med intresseföreningar
- Att nå människor mitt i livet
- Minskat medlemstal
- Få ideella
- Begränsade personella resurser
- Visa oss i samhällsdebatter

Hot:

- Många barn och ungdomar med speciella behov.
- Sekularisering (var finns kyrkan i dagens andliga sökande?).
- Utträde

- Minskat medlemsantal
- Svårigheter att engagera frivilligarbetare
- Åldersstruktur
- Ekonomi i Pastoratet/EFS Västerbotten
- Svårt att rekrytera vid vakanser
- Samarbetet med Skolan - svårt idag.

Möjligheter:

- Ett interkulturellt sammanhang.
- Att vi ska synas i samhällsdebatten.
- Bra musikarbete.
- Samarbeta med EFS
- Samverkan med övriga organisationer
- Asylsökande
- Utveckla den verksamhet vi har idag
- Lyssna in församlingarnas tankar och önskemål
- Interkulturell församling
- Integration
- Modern teknik, t ex Webbpredikan, lovsång, föreläsningar, gemenskap med vänförsamlingar.
- Lokaler Svenska kyrkan/EFS Boliden.
- Tänka "VI" i t ex samarbete med andra organisationer på orterna.
- Tankesmedja
- Samarbetet fördjupas och vi har Kristi rikes tillväxt i fokus.

Kommentar av SWOT-analysen:

Styrkor:

Man ser EFS och församlingens musikverksamhet som tydliga styrkor i arbetet. Medarbetarnas lyfter fram de frivilliga resurserna, samtidigt som Församlingsrådet lyfter fram de anställda som resurser.

Svagheter:

Då behovet av hjälpinsatser är närmast oändligt på grund av det stora antalet asylsökande (650 inom församlingen som består av 2288 tillhöriga) känner man sig otillräcklig i avsikten att tillmötesgå behoven. Alla berörs i större eller mindre utsträckning av den speciella målgruppen i sina arbetsuppgifter. Mycket av arbetstiden riktas mot denna målgrupp avseende präster, diakoni, medarbetare inom barn- och ungdom. Som en konsekvens av detta blir till exempel behovet av fler insatser mot "människor mitt i livet" tydlig.

Hot:

Den höga medelåldern (särskilt Jörn och byarna) anges som ett hot, kombinerat med medlemstapp. Den ekonomiska situationen i Skellefteå pastorat samt EFS Västerbotten innebär färre tjänster och svårigheter att räkna till för människorna på orterna. Samarbetet med Skolan har blivit svårare p.g.a restriktioner från rektorerna vad gäller besök av organisationer på skolorna.

Möjligheter:

Samanställningen visar på asylverksamhet och inkludering, ideella resurser, samarbete med andra föreningar (inklusive EFS) som exempel på möjligheter.

Boliden den 11/6 2019

Församlingsrådet i Jörn-Bolidens församling

Kågedalens församling

Kågedalen är på många sätt en levande bygd med stor framtidstro. Positiva siffror både vad gäller generationsväxling och flyttnetto har gjort att Kågedalen de senaste åren ökat något i folkmängd. Inte minst är det barnfamiljer som flyttar in till huvudorten, men också till byarna runt om. Vi ser stor efterfrågan på lokaler för skolan och förskolan i hela Kågedalen, och t.ex. i Sandfors bönhus finns idag 2 avdelningar för förskolan. Skellefteå kommun har också beslutat om många nya bostäder framförallt i Kåge. Närheten till Skellefteå med goda pendlingsmöjligheter, etableringen av Batterifabriken och några stora arbetsplatser är ett par troliga orsaker. Området kännetecknas också av många små- och stora företag samt ett rikt föreningsliv både inom idrott och kyrka med många och goda ideella krafter.

Trots många positiva tecken i samhället som helhet minskar både medlemsantalet i församlingen och den kyrkliga seden, även om vi fortfarande ligger på relativt höga nivåer jämfört med riket som helhet. Under samtalen om detta har vi samlat våra tankar kring vad vi vill skall känneteckna vår församling under fem rubriker som vi ser som utvecklingsområden i Kågedalen.

UTVECKLINGSOMRÅDEN

Öppen kyrka

Kyrkan är fortfarande på många sätt ”kyrkan mitt i byn”. Men tack vare de många nysvenskarna är den också ”kyrkan mitt i världen”. Ändå finns fortfarande många trösklar, både ut och in. För att slipa ner dem behöver vi skapa ännu mer öppenhet, konkret i våra lokaler och på våra kyrkogårdar, men också i våra attityder mot varandra. En öppen kyrka präglas av nyfikenhet, respekt och dialog i våra möten med varandra.

Delaktighet

Församlingen har redan många ideella medarbetare. Men delaktighet handlar inte bara om att göra saker utan om att *känna* sig delaktig och att också få vara med och påverka. Vi vill göra det enkelt för dem som vill att vara delaktig på det sätt man själv vill. Vi hoppas genom vårt sätt att bemöta varandra att fler och fler ska kunna säga om kyrkan att det är ”min”. Vi vill fortsätta att skapa strukturer för delaktigheten och att hitta en syn på delaktighet som bygger mindre på krav och mer tar vara på människors lust, vilja och kunnande.

Barn- och ungdom

En stor del av befolkningen i Kågedalen är under 20 år och många barnfamiljer flyttar in. Här har vi redan goda mötesplatser i form av exempelvis scouter, barn/ föräldraträffar, barnkörer och middagspaus. Den stora utmaningen ser vi i att vända trenden att allt färre konfirmerar sig och den utmaningen hänger ihop med det övriga barn- och ungdomsarbetet. Vi är också stolta över vårt skolarbete och ser att det är mycket viktigt för att skapa relationer med både barn unga och med vuxna.

Gudstjänst och musik

Gudstjänsten är hela församlingens uppgift och kallelse står det i kyrkoordningen. Gudstjänstlivet i Kågedalen kännetecknas av mångfald och handlar inte bara om hur många som är där utan också på vilket sätt man är med. Vi har under några år arbetat med en

gudstjänstutveckling som präglas av delaktighet och där några av kärnvärdena är gemenskap, värme igenkännande, mångfald och vardaglighet. Detta vill vi fortsätta med och sprida.

Eftersom vi tro på att musiken och körernas plats i gudstjänsten är viktig, både som ett språk för tron men också som ett sätt att vara delaktig, vill vi gärna hitta vägar att utveckla detta.

(Nya) mötesplatser

Vi tror att relationer är centralt i människors liv. I livsnära möten finns Gud och därför behöver vi platser för dessa möten. Vid sidan av dem som redan finns vill vi bli mer synliga i olika sociala medier, för att informera men framförallt skapa dialog kring tro och kyrka. Detta ersätter inte möten ansikte mot ansikte i de smågrupper vi redan har och vill utveckla vidare. I Kusmark håller en ny mötesplats konkret på att växa fram i Frälsarkransen – bönens trädgård. Här vill vi finna former hur den kan bli en resurs för församlingens arbete med att skapa nya mötesplatser med människor kring tro och liv. I samverkan inom pastoratet kan det bli en viktig pilgrimsplats för både möten, samtal, arbete och vila.

Vilka slutsatser drar vi när det gäller de grundläggande uppgifterna?

- Vi vill nå alla i hela församlingen och därför vill vi fortsätta att fira gudstjänst och ha församlingsarbete på alla fem orterna. Men vi har en särskild utmaning i Kåge och att möta människor i åldrarna 18-50.
- Vi har låg medelålder och därför få begravningar men däremot så föds många barn som vi behöver nå med dopinbjudningar och med samtal om dopets gåva.
- Fördjupning och samtalet om tro och liv är ett prioriterat område.
- Delaktighet och ideellt arbete är ett annat prioriterat område inom alla grundläggande uppgifterna.
- Diakoni är ett område som måste fortsätta att utvecklas för behoven växer i alla åldrar. Eftersom det varit frånvaro tidvis av diakon ser vi att besöksgrupper, sorgegrupper, mötesplatser måste återtas.
- Vi vill vara en församling som präglas av ett diakonalt förhållningssätt i allt arbete och i alla möten.
- Det finns ett stort engagemang i församlingen för internationella frågor som vi måste förvalta bättre och låta bli än mer synligt.
- Mötesplatser – möten – mässor – mat – miljö är delar i vårt missionsarbete i Kågedalen.

Hur påverkar samhällets förändringar församlingsarbetet på kort och lång sikt?

- Låg medelålder är en utmaning! Vi behöver möta dem där de är, samverka med lokala aktörer; föreningar, skola, företag. Lyssna in behov och möta människors behov.
- Våga vara kyrka och att fortsätta fira Gudstjänst.

Vilka möjligheter och utmaningar syns i framtiden?

- Minskade resurser ger oss nya utmaningar att arbetet blir förankrad och bärs av församlingen. Där anställda är en resurs men det är tillsammans som vi blir kyrka.
- Det är också en möjlighet att våga vara kyrka i förändring och ta vara på delaktighet och att våga fråga oss vad som är viktigt för oss i att vara kyrka.
- Hitta samverkan och samarbete över församlingsgränser är en annan positiv utmaning för oss.

Sankt Olovs församling (2014)

Medelålder och befolkningsutveckling

Den svenska befolkningen blir allt äldre och genomsnittsåldern för en medlem i Svenska kyrkan i Skellefteå kommun är 44,7 år. År 2020 beräknas den vara 47,2 år.

Tendensen verkar förstärkas, inte minst p.g.a. allt lägre doptal och många aktiva utträden i åldrarna 20-45 år.

”Generationsväxling” (födda barn minus antalet avlidna under året) samt ”flyttnetto” (in- och utflyttning) påverkar befolkningsutvecklingen i stort.

”Generationsväxlingen” visar minussiffror, det dör alltså fler än det föds inom församlingen. Däremot visar ”flyttnettot” plussiffror. Från 77 personer år 2012 till 204 personer år 2013. Ökningen kan bl.a. härledas till Älvsbackaområdets nybyggda trähus.

Befolkningsunderlaget i församlingen har ökat, från 2004-års notering på 19 553 invånare till 2013-års notering på 20 160.

Församlingens medlemssammansättning

(OBS! Statistiken hämtad ur Församlingsrapporten. Sammanräkningen av antalet medlemmar blir inte 15 603, utan 15 945. Oklart var felkällan finns, men Församlingsrapporten har flera felkällor har det visat sig.)

Ålder:

Antal medlemmar i Sankt Olovs församling år 2013:

0-19 år 3 009 (år 2004 = 3 287 medlemmar)

20-34 år 3 225 (år 2004 = 3 644 medlemmar)

35-64 år 5 643 (år 2004 = 6 299 medlemmar)

65 år och äldre 4 068 (år 2004 = 3 734 medlemmar)

Vi kan konstatera, att den åldersgrupp som ökar är 65 år och äldre.

Arbetsmarknad

Näringslivet i Skellefteå är starkt, men relativt konjunkturkänsligt. Sedan 2002 har förvärvsfrekvensen varit högre i Skellefteå än genomsnittet för riket.

Skellefteå kommun har en någorlunda balanserad in- och utpendling. Fortfarande är dock utpendlingen högre. Betydande delar av pendlingen till Skellefteå tätort sker i realiteten inomkommunalt. Inom 45 minuter från Skellefteå ligger de större tätorterna Burträsk, Boliden, Lövånger och Byske.

En av de viktigaste åtgärderna för att underlätta den pågående generationsväxlingen inom arbetsmarknaden kommer att handla om att tillvarata kompetensen hos den växande gruppen utrikes födda samt ungdomar som idag hamnar utanför arbetsmarknaden. Ungdomsarbetslösheten är jämförelsevis hög i Skellefteå.

.....

Församlingsrådets och anställdas omvärldsanalys/omvärldsbeskrivning utifrån 6 valda samtalsfrågor samt 3 analysfrågor i materialet från Luleå stift

Val av samtalsfrågor:

1. Vilka trender i samtiden påverkar oss?
 - Kyrkotraditionen avtar (yngre har inte de traditioner som äldre har).
 - Sociala medier dominerar mer eller mindre mycket i människors liv. På gott och ont.
 - Vi har blivit mer individualister. "Jag" är i fokus och "jag" är ett projekt.
2. Hur är situationen för barn, unga och äldre?
 - Många barn engagerar sig i många olika saker. Många unga är stressade/splittrade. Skolresultaten har delvis försämrats.
 - Ökad ungdomsarbetslöshet.
 - Skolkyrkan, med sitt breda kontaktnät, är ett viktigt stöd för barn- och ungdomar i deras "vardag" = skolans värld.
 - Medelålders blir ofta bortglömda. En grupp som man skulle kunna engagera mera.
 - Äldre: viktigt hålla isär kommunens ansvar med omvårdnad och det som vi som kyrka kan bidra med i form av gudstjänster på boenden, hembesök, anordna utflykter och sammanhang för gemenskap.
3. Hur är det för människor i behov av särskilt stöd eller människor med särskilda behov?
 - Som exempel där församlingen kan göra insatser för människor i behov av särskilt stöd eller människor med särskilda behov, nämns främst Sjukhuskyrkans arbete. Tisdagsklubben (för personer med olika funktionsnedsättningar), Teckenspråksarbetet samt Skellefteå stadsmission (där församlingen ger resurser i form av personal på timtid samt kollekt) är exempel på verksamheter inriktad till dem i behov av särskilt stöd.
 - Känslan är också att antalet människor i behov av särskilt stöd i form av ekonomiska bidrag ökar. Centrala stan med tiggare är ett nytt inslag i gatubilden. De människor som på olika sätt tar direktkontakt med kyrkans personal, för att få hjälp med pengar, fortskrider. Kanske har det t o m ökat.
4. Hur ser infrastrukturen ut? Vilka institutioner och arbetsplatser dominerar?
 - Skolan: Inom mandatperioden sker förändringar inom grundskolan, som kommer att påverka verksamhet och resurser och hur de förläggs. På Getberget byggs en ny F-9-skola och Morö Backe får ett högstadium. Dessutom får Alhem, Bergsbyn, Eriksberg och Moröhöjden nya förskolor. Och vad händer med Kanalskolan...?
 - Äldreboenden: De sista åren har antalet äldreboenden ökat, främst på Morö Backe med nybyggda Ömheden och Höjden. Sedan tidigare finns Linagården, Annagården, Tor och Tryggheten inom församlingen. Äldreboendet Höken flyttades till Landsförsamlingen under 2012.
 - Arbetsplatser: Bland de stora arbetsplatserna inom församlingen kan nämnas Kommunen, Landstinget, Skellefteå Kraft samt Grund- och Gymnasieskolor. Mindre arbetsplatser, men med stor inverkan för invånarna, är Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Skebo. Finansiell verksamhet och övriga företagstjänster samt handel, kommunikationer och industrier återfinns också inom församlingen.
5. Hur ser den ideologiska strukturen ut med föreningsliv och organisationer, bygdegemenskap, kyrkor och samfund etc.?

- Församlingen – anställda och ideella - är öppen för samverkan och samarbete i mångt och mycket.
I dagsläget har man samverkan/kontakter med många kyrkor och samfund, idrottsföreningar (t. ex. Morön Bollklubb och den årliga Fotbollsskolan) och diverse föreningar (t. ex. olika loger och Lions, som årligen, i samverkan med församlingen, har avslutningsgudstjänster eller konserter i kyrkan).
 - Att verka för en hållbar livsstil och en bra livsmiljö är viktigt i Skellefteå kommuns framtidsplaner. Bl.a. är tankarna kring Fair Trade levande i kommunen. Församlingen har sedan länge verksamhet inom detta område, t.ex. genom försäljning av rättvisemärkta varor och deltagande i Fair Trade-kampanjer.
6. Är det något annat du ser som kan bidra till omvärldsanalysen?
- Sommaraktiviteterna är bra, t. ex. Tuvagården och Kvar i stan. Men det finns också "bortglömda" områden... Finns det något vi kan göra för/bland turister, t.ex. på Campingen eller Boviksbadet?

Analysfrågor:

1. Vilka slutsatser drar vi när det gäller den grundläggande uppgiften?
 - Utifrån församlingsstatistiken, så finns utmaningen i Dopet och Konfirmationen. 2013 visar dopstatistiken 54,6% döpta och konfirmationsstatistiken 32,4% konfirmerade. Det är alltså viktigt att satsa både på dem som är mellan ca 20-35 år, som är i barnafödande ålder och så småningom har tonåringar, samt tonåringarna direkt, som närmar sig konfirmationsåldern.
 - Ungdomsarbetet och livsfrågorna för unga vuxna, som lever under hårdare livsvillkor, är viktigt att prioritera.
 - Med anledning av ökad "splittring" för familjemedlemmar med många olika aktiviteter, så kan en utmaning vara att försöka hitta familjestärkande/familjegemensamma verksamheter.
 - Ekonomisk utsatthet för invandrare m.fl. Kan vi som kyrka, inom diakonin, bemöta detta – och hur i så fall? Kan vi vara en aktör i den sociala ekonomin – och hur i så fall?
 - Med åldersgruppen 65 år och äldre, som ökar, är det viktigt att församlingen kan erbjuda mötesplatser för andakt och gemenskap (och kanske en enkel lunch). Här finns det utvecklingsområden och konkreta planer finns för 2015.
 - Rörligheten har ökat. Man deltar inte där man bor, utan där man VILL.
 - Om ett Kulturhus blir verklighet: Tänk om där kunde rymmas ett EKUMENISKT RUM...
 - I all strävan efter samverkan och samarbete är det också viktigt att stärka den egna profilen. Sankt Olovs församling får inte "tappa bort" vad det innebär att vara Svenska kyrkan i centrala Skellefteå.
 - Verka för en positiv hållbar livsstil angående miljö – lokalt och globalt. Fair Trade är ett exempel på detta.
 - Termin 2 = maj-augusti. Finns det utrymme att möta "semesterfolket" där dom befinner sig?
2. Hur påverkar samhällets förändringar församlingsarbetet på kort och lång sikt?
 - Bostadsområdets struktur förändras, nya (större) skolor tillkommer, andra skolor försvinner... Flexibilitet hos arbetstagare och arbetsgivare behövs.

- Kyrkans samarbete/samverkan med olika institutioner, organisationer och arbetsplatser är oftast mycket välkommet. Tillsammans kan fler aktörer bidra till det goda samhället.
- Med åldrad befolkningsstruktur och eventuella nya boenden som tillkommer, så torde önskan om gudstjänster/sångstunder på boenden öka. (Sen vet vi inte hur länge det är självklart att vi får bedriva verksamhet på boendena...?)
- Fler sjuka torde vårdas i hemmen i framtiden, vilket ställer ytterligare förväntningar på AVIÖV.
- "Knivsta-modellen" för Skellefteå pastorat? Kyrkan som samhällsaktör i skola, äldreboende och bostäder?
- Var också vaksam på "bruset" i samhället... Vi får inte glömma bort bönen!
- Idag är det många gånger svårt att ta sig till kyrkliga samlingar, särskilt på söndagar. Om inte kommunen satsar mer på kollektivtrafiken, hur kan vi i framtiden tillgodose behovet av transport till våra aktiviteter?
- Hur kan Skellefteå pastorat bli ekonomiskt mer oberoende? Nya inkomstkällor? Starta skolor, boenden o.s.v.
- Verka för att bemyndiga de ideella och tänk på vilka lärdomar vi kan få av andra, t. ex. vår vänförsamling Ndolage i Tanzania och vänstiftet i Norwich.
- Utveckla nya informationskanaler. Tänk bredare kring marknadsföring. I en svårare ekonomisk tid är fantasin och uppfinningsrikedomen allt mer viktig!

3. Vilka möjligheter och utmaningar syns i framtiden?

- Forum för utbyte av idéer inom Skellefteå pastorat (alla behöver inte uppfinna hjulet).
- Konfirmationsuppföljning utöver Ledarutbildningen?!
- 3G-Ledarutbildningen: Hålla kvar ungdomarna efter gymnasiet. Möjliggöra fortsatt engagemang.
- Synliggöra konfirmanderna i gudstjänsterna under "lästiden".
- Mötesplatser med "låg tröskel", där folk finns som kan möta de som kommer.
- Platser för retreat (möjlighet och utmaning).
- Knyta kontakter/Samarbeta med kommunen, föreningar m.m. (möjlighet).
- Hålla kvar vid "profilen" och tron (utmaning).
- Hur når vi de som ännu ej är döpta och närmar sig 18 år? (utmaning)
- Synliggöra och konkretisera kyrkan (utmaning).
- 3G-Ledarutbildningen: Hålla kvar ungdomarna efter gymnasiet. Möjliggöra fortsatt engagemang.
- Gudstjänstdeltagandet sjunker så sakta. Det är en utmaning att vara kyrka!

Omvärldsanalys Skeå lfs

Under våren 2014 har samtal om detta förts med församlingsrådet och vid personalsamlingar.

Historia

Norrlands historia har förändrats de sista 30 åren. Istället för att ha varit några hundra år av kolonisation kan vi i dag räkna uppemot 9000 år bakåt. Luleå stift har också blivit mera mångkulturellt genom mer kunskap om dess samiska och finska historia.

Skellefteå är en ung stad och fick betala tull till både Piteå och Umeå ända fram till 1881 då stadsrättigheter erhöles. I Skellefteå församling, som det heter fram till 1913, så kommer flera starka väckelserörelser att växa fram. Läsarrörelsen som betonade varje människas rätt att ta del av det skrivna ordet och senare den rosenianska väckelsen med ett stort lekmannaengagemang.

Dessa rörelser har satt djupa spår i vår bygd och som i all norrländsk kyrkohistoria så finns också inslag av ett starkt lekmannainflytande i form av väckelser och byaböner som inte var lika vanliga eller ens tillåtna längre söderut.

Kyrkobyggnaderna och bönhusen är symboler för detta och för bygdens historia. Skellefteå landsförsamling har en särskild roll i detta då dess nuvarande gränser omger Skellefteås äldsta byggnader och historiska områden.

Nutid

Kommunens befolkning idag är ca 72 000 invånare. Av dessa bor nästan hälften i centralorten. Sysselsättningsmässigt är vård och omsorg störst med knappt 7 000 anställda medan industrin har drygt 6 000

Skellefteå är en industriregion med ett näringsliv som tydligt utvecklats utifrån skogs- och gruvnäringen. Dessutom finns en tradition av småföretagsamhet och innovationer.

Genom inflyttning och invandring har den kulturella mångfalden i Skellefteå ökat. Skellefteå var också tidigt ute med en storkommun. Den trenden kommer att fortsätta i samhället där avstånd mellan arbetsplatser och bostad kommer att öka. Större regioner samlar attraktiv arbetskraft och ger möjligheter till samverkansvinster.

I Skellefteå finns ovanligt starka kyrkliga traditioner i form av väckelser, EFS, frivillighet och andra engagemang gentemot svenska kyrkan. Traditioner som också levtt kvar i högt gudstjänstdeltagande samt kyrkliga seder runt tex midsommarfirande i Bonnstan.

Föreningsliv/ Idéburen sektor

Det kan vara meningsfullt att göra en åtskillnad mellan det traditionella lokala föreningslivet som präglas av en stor del ideella insatser av föreningens medlemmar – till exempel lokala idrottsföreningar, och de professionella idéburna organisationer som har kapacitet och finansieringsformer som möjliggör anställd personal – till exempel studieförbund, Rädda Barnen, Röda Korset men också några av de största idrottsföreningarna. Båda sortens organisationer är värdefulla i arbetet mot segregation men utifrån olika roller. Föreningslivet är traditionellt sett uppskattat som en demokratisk skolning som skapar relationer och tillit inom befolkningen, men också som en arena att förkovra sig och bidra till det gemensamma. Föreningarna är inte starkare än medlemmarnas engagemang på lokal gräsrotsnivå men innebär därför också en genuin lokal förankring på områdesnivå som en del av de större organisationerna saknar. Föreningsengagemang är generellt sett större inom resursstarka grupper och betydligt svagare i socioekonomiskt sårbara grupper och områden.

I samtal med representanter för den idéburna sektorn framkommer att många organisationer och föreningar möter individer och grupper som upplever sig ha väldigt liten möjlighet att påverka sina egna livssituationer eller samhällsutvecklingen i stort. Det kan till exempel vara funktionsnedsatta, äldre, kortutbildade individer eller personer som på grund av sin socioekonomiska situation befinner sig i en sårbar situation. Lokala idéburna aktörer kan, då de når ut, fylla en funktion som röstbärare, opinionsbildare och dörröppnare till samhällsgemenskapen för dessa individer och grupper.

De lokala föreningarna har mer eller mindre kontakt med olika kommunala förvaltningar. Ibland endast en understödjande kontakt via föreningsbidrag men även genom verksamhetsbidrag till föreningar som utför särskilda samhällsviktiga funktioner som tex kvinnojouren och Stadsmissionen. Regelrätta samarbeten mellan kommunen och den idéburna sektorn sker framförallt på lokal nivå mellan till exempel bibliotek och studieförbund. De flesta föreningar återfinns inom Fritidsnämndens ansvarsområden som också hanterar den övervägande delen av kommunens föreningsbidrag. Kulturnämnden ansvarar för bidrag till kulturföreningar och till de som vill göra offentliga kulturarrangemang och Socialnämnden ansvarar för bidragen till de som klassas som sociala och etniska föreningar. I arbetet mot segregation är det värdefullt för offentligheten att samarbeta med ett brett spektrum av idéburna aktörer utifrån olika roller och kompetenser.

Omvärldsrapport 2018 - Svenska kyrkan centralt, januari 2019:

Denna omvärldsbeskrivning tecknar konturerna kring de trender – globalt, nationellt och inomkyrkligt – som präglade det gångna året, och som Svenska kyrkan som en viktig aktör i sin samtid har att förhålla sig till. Radikala och djupgående trendbrott inträffar bara i undantagsfall och mycket av det som präglade 2018 står i mer eller mindre obruten kontinuitet med tidigare års utveckling. Men vissa förskjutningar är värda att notera: hotet mot demokratin förstärkts, trenden mot ökad jämlikheten mellan könen har mattats av och på vissa håll till och med gått i motsatt riktning, och efter några år med hög ekonomisk tillväxt skrivs prognoserna ned och osäkerheten ökar.

- Ökat behov av undervisning och lärande
- Minskade kontaktytor och försvagad relation till unga
- Ökande psykosocial ohälsa

- Valfärden utmanas
- Risk för minskat bistånd till de mest utsatta
- Kyrkan har stort klimatansvar
- Behov av att säkra framtidens kompetensförsörjning
- Arbete för en ekonomiskt hållbar kyrka

Rapportens viktigaste iakttagelser är

Klimatkrisen eskalerar och förvärras men leder samtidigt till en ökande medvetenhet och till en rad politiska och tekniska åtgärder som syftar till att stävja den. Inom Svenska kyrkan pågår ett målinriktat arbete med att ställa om verksamheten i en hållbar riktning. **Valfärden utmanas** genom växande klyftor, segregation, bostadsbrist och demografisk obalans. Utvecklingen ställer nya krav, inte bara på det politiska etablissemangen utan även på civilsamhället. Här utgör Svenska kyrkan en viktig aktör.

Antalet fördrivna i världen är större än någonsin tidigare och de humanitära behoven är skriande. Trots detta minskar globalt sett biståndet. Svenska kyrkans insamlingsverksamhet brottas med problem som minskande insamlade medel och ökande konkurrens från andra insamlingsorganisationer.

Den psykiska ohälsan ökar, inte minst bland unga och äldre, och familjelivet pressas av ökande stress. Tillgång till de "existentiella resurser" som Svenska kyrkan, men även kultur- och föreningslivet, förvaltar och förnyar är därför av central betydelse för samhällets existentiella hållbarhet. Människor i allmänhet och unga i synnerhet förlorar alltmer en levande relation till det kristna arvet. För att människor inte ska förlora tillgången till den existentiella resurs som den kristna traditionen kan bidra till gör Svenska kyrkan särskilda satsningar.

Digitaliseringen omdanar samhället i grunden. Fördelarna är många: växande kontaktnät, ökad tillgänglighet till information och kulturutbud, mer energisnål teknik. men det är också utmaningarna: ökande stress, desinformation, näthat, hot mot säkerhet och integritet. Svenska kyrkan kan både dra nytta av digitaliseringen för effektivare resursutnyttjande och spela en viktig roll i det etiska samtalet samt i att erbjuda zoner fria från ständig uppkoppling.

Kompetensbehovet. För att försäkra sig om att även i fortsättningen kunna fullgöra sin grundläggande uppgift måste Svenska kyrkan säkra den framtida kompetensförsörjningen. För detta krävs bland annat attraktiva arbetsplatser och möjligheter till personlig utveckling och fortbildning.

	Medlemmar i											
	Total folkmängd 31/12	Medlemmar i Svenska Kyrrkan 31/12	Svenska Kyrrkan föregående år	Medlems- förändring	Procentuell medlemsför- ändring	Deepa barn (0-11 år)	Avtidna medlemmar	Generations- växling	Generations- växlignens påverkan på medlemstalet	Aktiva inträden (12 år och äldre)	Aktiva utträden	Utrträdens
Skellefteå kommun	72 429	51 512	52 590	-1 078	-2,0	381	731	-350	-0,7	49	574	
Bure församling (248203)	4 541	3 135	3 217	-82	-2,5	22	39	-17	-0,5	5	40	
Burrås församling (248211)	4 108	3 111	3 228	-117	-3,6	22	53	-31	-1,0	2	29	
Bycke-Fälfors församling (248207)	5 055	3 586	3 634	-48	-1,3	27	48	-21	-0,6	1	48	
Jön-Bodlens församling (248205)	3 339	2 177	2 280	-103	-4,5	9	50	-41	-1,8	2	14	
Kågeådens församling (248206)	4 716	3 521	3 603	-82	-2,3	34	42	-8	-0,2	4	31	
Lövångers församling (248210)	2 129	1 547	1 557	-10	-0,6	9	21	-12	-0,8	3	3	
Skellefteå landsförsamling (248204)	20 561	14 811	15 154	-343	-2,3	116	201	-85	-0,6	15	161	
Skellefteå S + Olovs församling (248201)	20 792	14 941	15 105	-164	-1,1	97	211	-114	-0,8	12	183	
Skellefteå S + Olovs församling (248202)	7 188	4 683	4 812	-129	-2,7	45	66	-21	-0,4	5	65	